

Sylwetki naukowe referentów i moderatorów:

Referenci:

dr hab. Waldemar BARANIEWSKI, historyk sztuki, badacz sztuki współczesnej. Prof. Akademii Sztuk Pięknych w Warszawie. Wcześniej profesor nadzwyczajny Uniwersytetu Warszawskiego. W 1987 r. uzyskał stopień doktora nauk humanistycznych na podstawie rozprawy Architektura Warszawy okresu realizmu socjalistycznego zaś w 2001 r. habilitację na podstawie rozprawy Kazimierz Skórewicz (1866-1950). Architekt, konserwator, historyk architektury. Kierownik Katedry Historii Sztuki Polskiej Najnowszej. Prowadzi badania nad sztuką powszechną i polską XIX i XX wieku. Krytyk i kurator wystaw. Współzałożyciel i członek Rady Naukowej Fundacji ARS AURO PRIOR i Fundacji Polskiej Sztuki Nowoczesnej. Członek Rady Naukowej Muzeum Sztuki Nowoczesnej w Warszawie i Muzeum Sztuki w Łodzi.

dr hab. Jacek FRIEDRICH, historyk sztuki. Wykładowca na Uniwersytecie Gdańskim, Dyrektor Muzeum Miasta Gdyni (od 2013 r.). Doktorat na Uniwersytecie Gdańskim. Jego zainteresowania badawcze obejmują dzieje architektury nowoczesnej ze szczególnym uwzględnieniem okresu po 1945; dzieje ochrony zabytków; nowożytną i nowoczesną architekturę gdańską; związki pomiędzy kulturą wizualną a ideologiami w XIX i XX w., a także ilustrację książkową w Polsce po 1945. Pomysłodawca i współorganizator wystawy „*Niechciane dziedzictwo*” poświęconej architekturze XX wieku w Gdańsku i Sopocie (CSW „Łaźnia”, Gdańsk 2005). *Neue Stadt in altem Gewand. Der Wiederaufbau Danzigs 1945-1960* (Köln-Weimar-Wien 2010, wyd. pol. *Odbudowa Głównego Miasta Gdańska w latach 1945-1960*, 2015), *Walka obrazów. Przedstawienie wobec idei w Wolnym Mieście Gdańsku* (2018).

dr Małgorzata GAŁĘZIOWSKA, doktor nauk społecznych, kustosz dyplomowany w Muzeum Warmii i Mazur w Olsztynie. Ukończyła historię na Uniwersytecie Mikołaja Kopernika (1996), socjologię na Katolickim Uniwersytecie Lubelskim Jana Pawła II (2002). Autorka i współautorka scenariuszy wystaw oraz publikacji na temat rozmaitych historycznych przykładów tożsamości, kultury organizacyjnej, stylów komunikacji, pracy, ideologii i propagandy, m. in. monografii *Cechy instytucji totalnej na przykładzie kultury organizacyjnej Więzienia Progresywnego w Jaworznie (1951-1956)* (2019); *Tożsamość organizacyjna mniejszości niemieckiej na Warmii i Mazurach* (2017).

prof. dr hab. Anna KUTAJ-MARKOWSKA, historyk sztuki, prof. zwyczajny Uniwersytetu Wrocławskiego, badacz sztuki współczesnej. Była gościnnym profesorem na Uniwersytecie Hebrajskim w Jerozolimie (semestr 2007/2008) oraz na UAM w roku 2016/2017. Absolwentka historii sztuki na UJ i studiów doktoranckich w Instytucie Sztuki PAN w Warszawie. Na jej doświadczenie zawodowe składa się praca w Biennale a później Triennale Grafiki w Krakowie, praca tłumacza i przewodnika, kuratorowanie wystaw, współpraca przy takich międzynarodowych przedsięwzięciach jak wystawa Gilberta i George'a *The Cosmological Pictures* w Pałacu Sztuki w Krakowie (1991) i wystawa Alana Davie w Galerii M w Krakowie. Jej zainteresowania badawcze obejmują sztukę amerykańską ostatniego półwiecza, sztukę polską PRL-u jak i po 89.

Andrzej RZEMPOŁUCH, historyk sztuki, badacz sztuki obszaru Warmii i Mazur, starszy kustosz, kierownik Działu Sztuki Dawnej i Rzemiosła Artystycznego w Muzeum Warmii i Mazur w Olsztynie. Absolwent Uniwersytetu Warszawskiego 1973–78 (praca mgr: Architektura kościoła farnego w Ornece pod kier. prof. Piotra Skubiszewskiego). W kręgu jego zainteresowań badawczych znajdują się: architektura gotycka i nowożytna, rzeźba późnogotycka na terenie dawnego państwa krzyżackiego, środowisko artystyczne Warmii i Prus Książęcych w XVI-XVIII w., sztuka luterkańska w Prusach Książęcych, przekazy ikonograficzne jako narzędzie pracy historyka sztuki, ochrona zabytków architektury. Autor wielu wystaw, publikacji naukowych i popularnonaukowych.

Agnieszka TARASIUK, Agnieszka Tarasiuk (ur. 1971) – Kuratorka, absolwentka warszawskiej ASP (dyplom 1996) działająca na pograniczu sztuki i działalności społecznej. Organizowała nieszablone przedsięwzięcia artystyczne na Podlasiu, tworząc eksperymentalną przestrzeń dla sztuki w miejscach tak odległych od centrów kultury jak popegeerowskie wsie. W latach 2008 – 2011 była dyrektorką Domu Pracy Twórczej w Wigrach. Obecnie główna kuratorka Muzeum Rzeźby im. Xawerego Dunikowskiego w Królikarni Oddziału Muzeum Narodowego w Warszawie. Muzeum opiekuje się kolekcją ponad 6 tysięcy dzieł rzeźbiarskich, w której znajdują się projekty rzeźb monumentalnych i pomników. W ramach obchodów 100-lecia niepodległości Tarasiuk realizuje projekt badawczo - wystawienniczy zatytułowany „*POMNIK, Europa Środkowo – Wschodnia 1981 – 2018*”.

dr hab. Jan Stanisław WOJCIECHOWSKI, artysta, krytyk sztuki, animator kultury i kulturoznawca, wykładowca akademicki. Prof. Akademii Sztuk Pięknych w Warszawie, członek PAU. W latach 2000-2014 wykładowca Uniwersytetu Jagiellońskiego, w latach 2006-2012 profesor UKSW. Twórca obiektów rzeźbiarskich i aranżacji przestrzennych. W latach 1990-1996 dyrektor artystyczny Centrum Rzeźby Polskiej w Orońsku. Kieruje projektami społecznymi, artystycznymi i naukowymi. Píše artykuły, eseje i książki na temat praktyk i idei artystycznych, przemian kulturowych. Autor m.in.: *Postmodernistyczna kultura sztuk pięknych* (1995), *Kultura i polityki* (2004), *Władze widzenia* (2015).

Piotr ŻUCHOWSKI, historyk sztuki, absolwent Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu. W latach 2003–2007 był wicemarszałkiem województwa warmińsko-mazurskiego, w latach 2007–2008 podsekretarzem stanu, a następnie do 2015 r. sekretarzem stanu w Ministerstwie Kultury i Dziedzictwa Narodowego. W latach 2010–2015 był Generalnym Konserwatorem Zabytków. Od 2017 r. pełni funkcję Dyrektora Muzeum Warmii i Mazur. Za szczególne zasługi na rzecz ochrony dziedzictwa narodowego otrzymał nagrodę: „MEMORIA SPIRITUS MATERIA” oraz Srebrny Medal „Zasłużony Kulturze Gloria Artis”.

prof. dr hab. Tadeusz J. ŻUCHOWSKI, historyk sztuki, prof. Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu. Stopień doktora i doktora habilitowanego uzyskał na Uniwersytecie im. Adama Mickiewicza w Poznaniu. W latach 2001-2006 profesor nadzwyczajny na Uniwersytecie Mikołaja Kopernika w Toruniu. Członek Komitetu Nauk o Sztuce PAN. Badacz sztuki europejskiej. W ostatnim czasie zajmuje się kwestiami pamięci, zwłaszcza w relacjach polsko-niemieckich. Autor między innymi książki: *Poskromienie materii. Nowożytne zmagania rzeźbiarzy z marmurem kararyjskim Michał Anioł, Bernini, Canova* (2011) oraz – wspólnie z Beatą Medyńską Gulij – *European Topography in Eighteenth-Century Manuscript Maps* (2018).

Moderatorzy:

dr Ewa GLADKOWSKA, historyk sztuki, adiunkt w Pracowni Przedmiotów Teoretyczno-Metodycznych Instytutu Sztuk Pięknych Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie. Doktorat na KUL pisany pod kierunkiem prof. Tadeusza Chrzanowskiego. Członkini Grupy Roboczej Polskich i Niemieckich Historyków Sztuki i Konserwatorów. Główne obszary badań: historia sztuki nowoczesnej, historia estetyki, socjologia sztuki oraz dziedzictwo kulturowe Warmii i Mazur.

prof. dr hab. Piotr JUSZKIEWICZ, krytyk i historyk sztuki, prof. Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu. Stopień doktora i doktora habilitowanego uzyskał na Uniwersytecie im. Adama Mickiewicza w Poznaniu. Profesor gościnny w Estonian Academy of Arts, Institute of Art History, Tallin (2012) oraz na Uniwersytecie Hebrajskim w Jerozolimie (2008). Badacz zagadnień związanych z formacją nowoczesną, rosyjskiej i polskiej architektury i urbanistyki; nowoczesne projekty organizacji przestrzennej; utopie architektoniczne i społeczne; badania nad filmem (relacje pomiędzy oficjalnym dyskursem ideologicznym w PRL a filmową twórczością tzw. „Polskiej szkoły filmowej”) oraz nad polskim dokumentalnym filmem o sztuce. Organizator 2017 międzynarodowej konferencji *Obraz, historia i pamięć* Warszawa 2017. Autor m.in.: *Od rozkoszy historiozofii do gry w nic. Polska krytyka artystyczna czasu odwilży* (2005) i *Cień modernizmu* (2013).

prof. TUB dr. hab. Rafał MAKALA, historyk sztuki, obecnie Profesor Uniwersytetu Technicznego w Berlinie. Stopień doktora i doktora habilitowanego uzyskał na Uniwersytecie im. Adama Mickiewicza w Poznaniu. W latach 1992–1995 pracował w BWA w Szczecinie, od 1995 r. na Uniwersytecie Szczecińskim. W latach 2003–2012 był wicedyrektorem Muzeum Narodowego w Szczecinie. Badacz przemian miasta w zmieniających się sytuacjach politycznych oraz sztuki Szczecina. Autor między innymi książek: *Między prowincją a metropolią. Architektura Szczecina 1891–1918* (2011), *Nowoczesna praarchitektura. Architektoniczne pomniki narodowe w wilhelmińskich Niemczech, 1888–1918* (2015).

PATRONAT HONOROWY
Prezydent Olsztyna
Piotr Grzymowicz

Honorowy patronat:
Marszałek
Województwa Warmińsko-Mazurskiego
Gustaw Marek Brzezina

MUZEUM
WARMII I MAZUR
W OLSZTYNIE

UNIwersYTET
IM. ADAMA MICKIEWICZA
W POZNANIU

Patronat
WOJEWÓDZKI URZĄD
OCHRONY ZABYTKÓW
W OLSZTYNIE

Partner przedsięwzięcia:

Zadanie dofinansowane ze środków Samorządu Olsztyna

Towarzystwo
Przyjaciół
Muzeum

Patronat medialny:

GAZETA
OLSZTYŃSKA

POLSKIE
RADIO
OLSZTYN

TVP 3
OLSZTYN

ZACHOWAĆ – ZMIENIĆ – ZBURZYĆ. Losy pomników w czasach przemian

25 października, piątek, 2019 r.

Muzeum Warmii i Mazur w Olsztynie, zamek - sale kopernikowskie

PROGRAM KONFERENCJI:

Panel I - Pomnik i jego kontekst. Wokół pomników w socjalistycznej Polsce

Moderator: prof. dr hab. Piotr Juszkiewicz
(Instytut Historii Sztuki, Uniwersytet im. Adama Mickiewicza)

9.00 - **A. Markowska-Kutaj** (Instytut Historii Sztuki, Uniwersytet Wrocławski),
Między kulturami. Wrocław po 1945

9.30 - **J. Friedrich** (Instytut Historii Sztuki, Uniwersytet Gdański),
Miasto szuka tożsamości. Gdańsk po 1945

10.00 - **J.S. Wojciechowski** (Akademia Sztuk Pięknych w Warszawie),
Od adoracji do dewastacji. Estetyka i polityka w stosunkach międzynarodowych.
Przykład nagrodzonego projektu Pomnika Smoleńskiego

10.30 - Dyskusja

11.00 - Przerwa kawowa

Panel II - Dunikowski i jego narracje pomnikowe – Olsztyn

Moderator: dr Ewa Gładkowska (Wydział Sztuki, Uniwersytet Warmińsko-Mazurski)

11.30 - **A. Tarasiuk** (Królikarnia, Muzeum Narodowe w Warszawie),
Pomnik olsztyński w kontekście zyciorysu i twórczości Xawerego Dunikowskiego

12.00 - **A. Rzempoluch** (Muzeum Warmii i Mazur w Olsztynie),
Dunikowskiego Pomnik Wdzięczności Armii Radzieckiej w Olsztynie.
Pomysł - budowa – akceptacja? 1948-1954

12.30 - **M. Gałęziowska** (Muzeum Warmii i Mazur w Olsztynie),
Pomnik i miejsce. Recepcja pomnika Dunikowskiego w Olsztynie

13.00 - Dyskusja

13.30 - Przerwa

Panel III - Niechciane dziedzictwo. O pomnikach w nowych czasach

Moderator: prof. TUB dr. hab. Rafał Makala (Uniwersytet Techniczny w Berlinie)

15.00 - **P. Żuchowski** (Muzeum Warmii i Mazur w Olsztynie),
Usuwanie pomników w świetle prawa i praktyk instytucji konserwatorskich w Polsce

15.30 - **W. Baraniewski** (Akademia Sztuk Pięknych w Warszawie),
O komunistycznych pomnikach w postkomunistycznych czasach
(Przypadek Dunikowskiego i Szapocznikow)

16.00 - **T. J. Żuchowski** (Instytut Historii Sztuki, Uniwersytet im. Adama Mickiewicza),
Pomnik jako dzieło sztuki

16.30 - Dyskusja

17.00 - Zakończenie obrad